Voorzitter,

Onze laatste beschouwingen dateren alweer van 7 juli 2019, toen wij die uitspraken kon menigeen in de raad en organisatie niet bevroeden in wat voor een rollercoaster wij terecht zouden komen. Gelukkig maar want de toekomst laat zich niet voorspellen en hadden wij het geweten dan zouden sommige zaken ongetwijfeld anders hebben gedaan. Wat wij het mooie van de mens vinden en wat onze partij typeert, is optimisme. De maatschappij heeft zich weten te plooien en aan te passen aan de veranderende omstandigheden.

En het was moeilijk op die 15de december 2020 waarin wij in een strenge lockdown terecht kwamen en waar vele mensen, ook binnen onze gemeente, werden geconfronteerd met lijden en de dood van hun naasten en niet het afscheid konden nemen zoals we gewend waren. Tot de dag van vandaag heeft dat diepe sporen getrokken bij diegene die hiermee werden geconfronteerd en niet in de laatste plaats de mensen in de gezondheidszorg, het zal niet licht worden vergeten, ook al zijn wij al sinds 19 april 2022 weer van de echte pandemie af.

Op 10 januari 2022 trad het nieuwe kabinet Rutte aan met een ploeg mensen met ambities, verander drift en met de wind in de rug wat betreft de economische omstandigheden en het opkrabbelen na de coronacrisis dat veel geld heeft gekost en waar iedere ondernemer en direct getroffenen zijn ondersteund, om in ieder geval er niet aan onderdoor te gaan. Deze aanpak heeft veel van onze ambtelijke organisatie gevergd en hulde voor hun inzet.

En toen stond de wereld weer stil toen op 24 februari 2022 Rusland Oekraïne binnenviel en inmiddels onze oorlog is geworden. Europa word geconfronteerd met zaken die nooit echt aan de orde waren. Energie armoede, stijgende inflatie, oplopende rentestanden en een wapenwedloop dat ons de harde werkelijkheid laat zien; dood en verderf en ongelofelijke schade aan alles waaraan mensen zich hebben gehecht en hebben opgebouwd. Met als gevolg de enorme stroom vluchtelingen waarvoor wij als gemeente inspanningen hebben geleverd, nogmaals hulde aan alle betrokken ambtenaren en alle vrijwilligers die zich hebben ingezet. Hun inzet zal nog lang niet zijn afgelopen zoals het zich laat aanzien.

En in dit krachtenveld heeft onze regering moeten opereren waarvoor ik nog dagelijks onder de indruk ben hoe dit is opgepakt. Aandacht voor lage-inkomens werd prioriteit en de niet-aflatende steun voor Oekraïne is blijvend. Want onze waarden staan op het spel en die moeten wij niet verliezen ondanks alle krachten

die ook in onze samenleving spelen: haatmails, fakenews, deepfake, bedreigingen waar eenieder die maar even zijn kop boven het maaiveld uitsteekt mee te maken krijgt, ronduit treurig en polariserend.

En we hebben in deze periode nog een nieuwe voorzitter kunnen benoemen op 20 januari 2021, u heeft een start via beeldscherm gemaakt en inmiddels is uw gezicht bekend in onze hele gemeente en provincie.

Voorzitter,

En dan nu de kadernota financieel Perspectief want daar gaat het vandaag over.

In uw aanbieding staat dat het doel van de kadernota is om vroegtijdig te sturen op gezonde, duurzame en reële begrotingssaldi en een robuuste reservepositie. En nu komt het, de kadernota is financieel kader stellend voor perspectiefnota's in het komende decennium. Bij ons als D66 komt dit over als regeren over ons eigen graf want de meeste raadsleden zitten er niet meer na 2026. Zeker in het licht van mijn korte resumé over de huidige toestand in de wereld is dat niet vol te houden en niet realistisch. U zegt in uw eigen kaderbrief op blz.4 ook dat het afwachten is wat de toekomst ons brengt als het gaat om het financiële perspectief. Ons voorstel is om voor februari 2026 deze kaders goed te bekijken en pas dan vast te stellen en de aankomende generatie raadsleden daarin te laten kiezen, althans mee te nemen, zeker omdat het begrotingstekort weer oploopt na 2026.

Gaat het college mee in dit voorstel ?

Het begrotingsjaar 2023 is wat ons betreft niet erg realistisch gesteld. Immers, er wordt rekening gehouden met een loonstijging van 3 % terwijl er in 2 jaar er 8% totaal erbij komt en een prijsontwikkeling van 2,5% terwijl de banken scenario's nu al 3,8% aangeven. Ons voorstel is om bij iedere volgende perspectiefnota ook een stresstest te doen voor de begroting, eigenlijk zoals het rapport Berenschot in 2021.
Gaat het college mee in dit voorstel ?

Voorzitter,

Ik ga nu naar de toelichting op de beleidsverplichtingen 2023.

Vroeg signalering: Wat ons betreft is deze extra inzet prima, maar ook te laat.

Bepaalde bedrijven en instanties mogen sinds 1 januari 2021 gemeenten waarschuwen, als zij zien dat hun klanten hun rekeningen niet betalen, door een wijziging in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Het gaat hierbij om verhuurders van woningen, drinkwaterbedrijven, energieleveranciers en zorgverzekeraars. Ze hebben hiervoor niet eerst toestemming nodig van de klant. De bedrijven en instanties geven een signaal als hun eigen inspanningen betalingsachterstanden niet oplossen. Het gaat dan om inspanningen zoals een betalingsregeling aanbieden en persoonlijk contact zoeken. Vandaar onze zorg en verbazing om dit in 2023 nog te moeten lezen.

Wij willen van u een termijn wanneer de vroegsignalering is geïmplementeerd.

Formatie ondermijning: we zijn bij de presentatie geweest en het was heel zorgwekkend. Om ondermijning beter in beeld te brengen is de extra formatie ondermijning wenselijk.

Welke prioriteit heeft dit binnen het college wat kan deze extra formatie doen ?

Voorzitter,

Wij moeten ons gemeentehuis voor 2030 gaan verduurzamen of zelfs een nieuw gemeentehuis gaan bouwen dat nu het voorstel is. In scenario 4 wordt het bestaande gebouw gerecycled. De regeringsambitie is om in 2030 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken. D66 is van mening dat de gemeente de plicht heeft om een voorbeeld te zijn hoe om te gaan met onze gebouwde omgeving. Daarom is het logisch om ook het behoudt van het bestaande casco verder te laten onderzoeken.

Gaat u dat ook doen en wordt optie 4 ook meegenomen ?

Amendement

Aanvullende middelen onderwijs: D66 acht het van groot belang om achterstallige investeringen in het onderwijs weg te werken. Mooi dat ook duurzaamheidsmaatregelen mee worden genomen door de scholen.

Onderhoud fietspaden: Deze zijn zo slecht op de Handelsstraat/Poststraat dat wij hiervoor een motie gaan indienen dat het voor de zomer gerepareerd dient te zijn.

Ontwikkeling Stationslocatie: Op welke termijn is het plan voor de ontwikkeling klaar? Als het zover is dat de trein komt, moeten we klaar zijn.

Uitwerking verruimingsmaatregelen.

SKVS De Pauw: Er komt een onderzoek naar deze samenwerking. Is het college bereid, hangende dit onderzoek, de voorgenomen taakstellende bezuiniging voorlopig niet in te voeren?

Let op: motie

Streek historisch centrum: Deze p.m. post moeten we zo snel mogelijk invullen, om erachter te komen of het echt wel een bezuinigingsmaatregel is, gezien de verhuisplannen van het Streekhistorisch centrum.

Wanneer is deze p.m. post ingevuld?

Amendement p.m. veranderen in besparing in kaart te brengen.

Verder willen wij nog een paar moties inbrengen wat ons betreft vreemd aan de orde.

Communicatie naar de inwoners via website of brieven etc. Gezien de laaggeletterdheid in onze streek willen wij een motie indienen voor het opzetten van een brievenbrigade die onze afdeling voorlichting helpt met het begrijpelijk maken van teksten die naar onze inwoners worden gestuurd.

Kan het college dit regelen of dienen wij deze motie in ?

Voorzitter,

Over 27 jaar leven we in een volledig CO2-neutraal en circulair Nederland. Dat is moeilijk voor te stellen, het gaat het leven van jongeren beïnvloeden. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) stelt afgelopen woensdag dat we niet op koers liggen voor een circulair Nederland. In deze verandering van tijdperk heeft onze gemeente een rol in te spelen. Dat komt helaas nog niet naar voren gezien het budget van 4 ton, voor klimaatbeleid gereserveerd in 2022, geheel is doorgeschoven naar 2023. En dat in het jaar dat er twee IPCC rapporten zijn uitgebracht over het tegengaan van klimaatverandering en de gevolgen ervan, een over klimaat en 1 over biodiversiteit.

Kortom: nog langer wachten met het klimaatbeleid van de gemeente is voor D66 niet mogelijk.

D66 wil hierbij het startschot geven om de Duurzame Ontwikkelings Doelstellingen (SDG's) te gebruiken als meetlat van het gemeentelijke beleid en wil daarover de komende tijd in gesprek met raad en college.

Motie vreemd aan de orde: Jongeren een betere plek aan tafel in de RES. Helaas zien wij binnen het college geen enkele beweging om jongeren te betrekken in de RES, daarom deze motie vreemd aan de orde.

Antwoorden op onze technische vragen.

Naar aanleiding van het antwoord op onze technische vraag over de openbare verlichting, gaan wij een motie indienen over het versneld vervangen van de laatste 15% oudere armaturen.

Is het antwoord van het college dat alle maatschappelijke effecten worden meegenomen per maatregel juist en hoe wordt het vertaald?

Amendement: op pagina 25 van de nota toevoegen dat het maatschappelijk effect van alle verschillende verruimingsmaatregelen inzichtelijk moeten zijn, voordat daarover besloten wordt. Amendement, voornemens moet worden bij alles zullen de maatschappelijk effecten wordt.

Technische vraag 22:

Welstad is de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie in het sociaal domein. Eventuele ingroeipaden of bezuinigingen moeten alleen al daarom in zeer constructief overleg worden voorgesteld en besproken. D66 wil graag de input van Welstad en de reflectie daarop vanuit de gemeente omtrent het voorgestelde groeipad ter overweging, voordat we daarover besluiten.
Graag uw antwoord hoe u dit gaat regelen.

Zoals al gezegd leven wij in een spannende tijd. We moeten optimistisch zijn maar ook realistisch. De verkiezingsopkomst was ronduit slecht. Maar we kunnen het vertrouwen van de burger in de overheid herstellen!

Maar zolang de kachel hier **in de fietsenkelder** nog aan staat en de inwoners van Nederland met koude voeten op de bank moeten zitten moet er nog veel gebeuren tussen overheid en inwoners.

Voorzitter ik sluit af met deze citaat.

In het verleden ligt het heden in het nu wat worden zal.

Bedankt